

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 5 (1984) 1996 m. vasario mėn. 13 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

Vasario 16-toji

Rašo dr. Jonas Kunca

Nepriklausomybės atgavimas 1918 metais yra istorinis mūsų tautos įvykis, kurį privalome prideramai prisiminti.

Negausus mūsų ano meto šviesuolių būrelis sugebėjo atstatyti nepriklausomybę daug sunkesėse sąlygose negu tai buvo 1991 m. Iš visiškai apleistos Rusijos provincijos jie sukūrė Lietuvos valstybę, o beveik beraštė tauta ją apgynė nuo iš visų pusių puolantių priešų. Turim pripažinti, kad ano meto valdžia žaibišku greitumu suorganizavo šalies administraciją, švietimą ir gynybą. Per 20 metų buvo išauklėta tautiniai susipratusi ir apsišvietusi karta. Ji, nors ir okupanto naikinama, išlaikė lietuvių krašte ir išėivijoj. Be šitos kartos dabar jau nebūtų lietuvių tautos nei antro nepriklausomybės atgavimo. Dėl to mes privalom nulenkti galvas prieš Vasario 16-tosios iniciatorius ir vykdytojus ir įsipareigoti aktyviai prisidėti prie mūsų valstybės nepriklausomybės išlaikymo. Minėjimų čia nepakanka! Dabar turime didelę tautos dalį baigusią aukštuosius mokslus. Šalis yra elektrifikuota ir turi puikų kelių tinklą, pelkės nusaustintos. Rodos imk ir gyvenk. Deja patys skurdinam kraštą leisdami spekuliantam jį apvogti, nusikaltėliam užpildinėti žmones, biurokratam sauvaiiauti. Blogiausia, kad tai darome savanoriškai. Dėl to negalime kaltinti nei rusų, nei lenkų nei kitų svetimųjų. Nesugebėjimas valdytis yra peržengęs kraštutinumo ribą. Prieš mėnesį gyventojai sužinojo, kad bankų sistema tinkamai neveikia, kad ja negalima pasitikėti. Du dideli bankai buvo uždaryti. Atrodo, kad taupytojai vargu ar atgaus savo indėlius, nes bankai tyčiomis ar per žioplumą yra davę milijonines paskolas asmenim, kurie nei turi iš ko nei galvoja jas gražinti.

Bankų sistema yra svarbi ekonomijos dalis. Jai neveikiant suparalyžuojama finansinė veikla. Industrija ir prekyba negali normaliai dirbti neturint patikimų bankų. Nuostolis yra šalies ekonomijai, kuri ir šiaip šlubuoja.

Prasidėjęs triukšmas dėl bankų problemos privedė prie pačios vyriausybės nestabilumo. Prezidentas atleido iš pareigų min.pirm. Sleževičių ir vid.r. ministrą. Abu šiuos remia valdančioji LDDP. Kadangi minėtus atleidimus privalo patvirtinti seimas, kuriame daugumą sudaro LDDP nariai, gali atsitikti, kad seimas atmes Prezidento dekretą. Turėtumėm aukščiausios valdžios skilimą, atseit, jos nestabilumą tada,

kai kraštui trūksta tvirtos valdžios, kuri nedelsdama spręstu susidėjusias problemas.

Bankų ir valdžios krizė žemina ir taip nekokią Lietuvos vardą užsieny, iš kurio norime investicijų, paskolų ir politinės paramos. Ar tume tikėtis, kad Vakariai mus toliau rems nežiūrint mūsų pačių daromų nesąmonių? Atsakymas aiškus.

Visiem žinoma, kad viena Lietuvos kaimynė planuoja, kaip vėl sugrįžti į Pabaltijį, taigi ir į Lietuvą. Mes norėtumėm, kad NATO arba JAV mus užstotų agresijos atveju ar bent duotų Maskvai suprasti, kad jos pasipriešintų naujai rusų

invazijai. Patys save žeminame ir tikimės tokių paslaugų. Si mūsų galvosena nesiderina su logika. Jei norime išlaikyti nepriklausomybę, patys privalom stengtis, o ne draskyti savo valstybę!

Minėdami Vasario 16-tąją, turime įsipareigoti patys ir įpareigoti Lietuvos valdžią, kad ji pradėtų savo darbais stiprinti mūsų valstybės nepriklausomybę. Tai privalo daryti dabartinė mūsų tautos karta. Jei per apsilaidimą ar patriotiškumo stokąto nepadarysim, ko gero būsime mūsų valstybės duobkasiai. Du kartus praradom nepriklausomybę. Du kartus ją atgavom. Trečios progos nebebus.

Užsieny gyveną lietuviai valdžioje nedalyvauja, išskiriant kai kuriuos reprezentuojančius mūsų vyriausybę. Lietuvos ambasadoritės

P a m i n k l a s
žuvusiems už
Lietuvos laisvę
Baisogaloje, kuri
randasi 42 klm. į
šiaurės vakarus nuo
Kėdainių, 13 klm.
į pietus nuo
Seduvos.

**Kas legendų,
padavimų gražių
negirdėjo,**

**Kas Baisogalos
nematė, kas jos
neregėjo,**

**Tam pravartu
pravažiuojant ją
atlankyti**

**Ir garbingą šį
miestelį mūsų
pamatyti.**

J. Morkūnas

Kaip gražinsime
skolą

Paremdami Sibiro tremtinių namų Vilniuje rekonstrukciją mes statome pastogę paliegusiems, pasenusiems, vienišiams tremtiniams. Toje pastogėje savo gyvenimo saulėleidyje jie turės ramybės, poilsio ir draugiškumo užuovėją. Tai bus ir priminimas visiems, kad jų neužmiršo į vakarus pasitraukę lietuviai, kurių daugelis tik tuo pasitraukimu išvengė patys Sibiro tremtinio likimo. Gražiname tikrai dalį skolos.

Siekiamo, kad bent dalis Tremtinių namų jau turėtų

gyventojus šių metų birželio 14-tą. Norų neužtenka, reikia daugiau pinigų. Neskaiciuosiu dabar, kiek dar reikia, neužbrėsiu linijos, nes labdarai ir meilei negali būti ribų. Kainos kyla kasdien, o dabartinei Lietuvos vyriausybei tremtinių likimas mažiausiai rūpi.

Vajus, lėšų kaupimas, man, šiuo atveju, yra nevisai tinkamas apibūdinimas. Kartoju - skolos gražinimas. Kaip? Einame jau žinomą keliu - asmeninės ir organizacijų aukos, renginiai, rinkliavos progai pasitaikius,

Paryžiuje pasibaigė Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos UNESCO kasmetinis susitikimas, skirtas žmogaus teisėms. Siemet jame dominavo vaikų auklėjimo, kaip žmogaus teisių saugojimo prielaidos ir priemonės tema. Savo kalboje, pasakotoje susitikimo dalyviams, UNESCO generalinis direktorius Federico Mayor Zaragoza, tarp kita ko pabrėžė, kad pirmiausiai reikia žmonėse išugdyti jautrumą kiekvieno individo teisėms, o tik po to žmogaus teisės galės virsti visiems savaime suprantama norma. Gi jautrumo žmogui ugdydamą reikia pradėti nuo pat pirmųjų vaikystės metų. Didžiausia atsakomybė čia tenka mokyklai: žmogaus teisių ugdymas turi būti įtrauktas į mokymo programas, turi būti atitinkamai parengti vadovėliai, ir svarbiausia - turi būti stropiai pasirėngę mokytojai ir auklėtojai.

LRTV

Anglijai viešai pasmerkė Vilniaus vyriausybės elgesį ir pasitraukė iš pareigų. Geras pavyzdys kitiems kolegoms.

Vistik mūsų didžiosios organizacijos turėtų pasiūsti Lietuvos valdžiai ir spaudai aiškų pareiškimą dėl padėties mūsų šalyje. Kitaip jos neišpildys Vasario 16-tosios palikto testamentu.

nevystančios gėlės su mirusiais atsisveikinant.

Pavyzdys: jau ne pirma auka atėjo iš Sydnėjaus Lietuvių Klubu proferansininkų. Ir štai dar vienas - rengiama vakaronė Melburne. Vasario 24-tą Melburno Lietuvių Namuose įvyks vakaronė Sibiro Tremtinių namams Vilniuje paremti. Visos ir visi dirbantieji šiai vakaronei ar tai virtuvėje, ar kitur, sutiko, kad jie vakarieniauti eis nusipirkę bilietą už pilną kainą. Nebus jokių „garbės“ svečių, nebus nuolaidų ar privilegijų dirbantiesiems. Garbės svečiai bus tik mūsų mintyse ir pasiryžime jiems padėti - vieniši, palieję Sibiro tremtiniai. Kartu su darbu, laiką ir produktus aukojančiais yra ir Melburno Lietuvių Klubas neimantis atlyginimo už patalpas ir virtuvę.

Padėti šią skolą gražinti galima ne vien tik pinigais ir darbu, bet taip pat sumanymais ir patarimais, kurie gali būti pritaikyti ir čia, ir Lietuvoje. Vienas iš man atsiųstų sumanymų galėtų būti nesunkiai įgyvendintas - atspausdinti ženklus - „pinigus“ 5, 10, 20 ar net 50 dolerių vertės ir juos platinti susirinkimuose, suėjimuose ir iš viso įvairiausiomis progomis. Tokį uždavinį turėtų pasiimti ne asmuo, bet kuri nors organizacija, nes yra būtina griežta kontrolė, atsiskaitymas, nenuilstantis entuziazmas ir, labai svarbu, bendradarbių tinklas visoje Australijoje. Metu iššūkį - apsiimkite kas nors!

Darbo dirva plati, išarkime ją giliai. Paklauskime patys savęs - kodėl mes tai darome? Atsakymą atrasime savo sąžinėje. Galėsime ramiau patys su savimi gyventi, žiūrėti į veidrodį. Gražiname skolą.

Aukos Tremtinių Namams priimamos visuose Talkos skyriuose, sąskaita Nr. 888.

Gabrielius Žemkalnis

Rašytojai: valdžia egzaminu neišlaikė

Lietuvos rašytojų sąjungos valdyba Eltai perdavė pareiškimą apie padėtį Lietuvoje.

Jį pasirašė septyniolika valdybos narių.

„Labai skaudu matyti, kad per penkerius Nepriklausomybės metus Lietuvos valdžia tolsta ir tolsta nuo savo tautos, nedovanotinai išbarstydama tą idealizmo ir pasiaukojimo kraitį, kurį sukrovė žmonės Baltijos kelyje ir prie Televizijos bokšto“, - rašoma jame.

Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos nuomone, „tas atotrūkis šiandien pasiekė pavojingą ribą: žmonės pradeda nebetikėti valdžia

kaip institucija, nesvarbu, kas joje užimtų vietas. Ši nepasitikėjimą sukėlė ne tik pareigūnų negarbingi, nesąžiningi ir egoistiški veiksmai, bet ir bendras politikų nusiteikimas partijų ar grupių interesus iškelti aukščiau visko, manipuluojant tautos sąmone ir savo reikalus paverčiant lyg ir visų reikalais“.

Rašytojų organizacijos vadovybė primena, kad valdžia vertinama ne pagal priimtus įstatymus, kalbas, o pirmiausia pagal tai, koks yra daugumos piliečių materialinio ir dvasinio gyvenimo lygis. „Dabar tas lygis toks, kad valdžia turi prisipažinti egzaminu neišlaikanti, ir

Prezidentas privalėtų ryžtingai keisti jos viršūnių orientaciją arba pačias viršūnes“, - pažymi dokumento autoriai.

Rašytojai pripažįsta, kad dėl jų nuomone, Vyriausybės neprincipingumo, įstatymų netobulumo ar bankininkų godumo vykstantis ūkio irimas, bankų bankrotas yra labai aktualūs. „Bet elgetaujantys vaikai, didėjantis benamių, bedarbių ir savižudžių skaičius, neaiškios ateities kankinamas kaimas, skurstanti inteligentija mums atrodo dar skaudesnės problemos“, - teigia jie.

„L.R.“

Vilniuje jau dirba Danijos policijos atašė

Vilniuje pradėjo dirbti Danijos policijos atašė Mogensas Bruhnas, kuris taip pat tarpininkaus tarp Lietuvos ir Švedijos, Norvegijos, Suomijos bei Islandijos kriminalinės policijos. Danijos kriminalinėje policijoje 20 metų dirbusį M. Bruhną Lietuvos vidaus reikalų ministerijos vadovams pristatė Danijos ambasadorius Lietuvoje B.D. Nielsenas. Naujasis pareigūnas turi diplomato rangą ir reziduos ambasadoje.

Kaip NBS korespondentui pasakė Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo departamento direktorius O. Skinderskis, Danija pirmoji atsiuntė į Vilnių savo teisėsaugininką. Lietuvos policiją iki šiol globojo tik Rygoje reziduojantis Prancūzijos kriminalistas ir Kijeve dirbantis Izraelio atstovas.

Danijos vyriausybė įpareigojo naująjį policijos atašė stiprinti dvišalius policijos institucijų ryšius, padėti užmegzti tiesioginius ryšius, taip pat rūpintis Lietuvos muitininkų bei pasienio pareigūnų darbu. Pasak O. Skinderskio, tikimasi ir asmeninių M. Bruhno, kovojusio su narkotikų prekyba, patarimų.

Lietuva taip pat ketina kurti savo policijos atstovų užsienyje tinklą. Tačiau greičiausiai tai bus Lietuvoje dirbsiantys ir reguliariai į užsienio valstybes vykstantys pareigūnai. Kiekvienoje šalyje veikia nacionaliniai Interpolo biurai, bet jie informacija keičiasi tik ryšio kanalais, griežtai reglamentuota tvarka. „Tačiau dažnai reikalinga skubi informacija ar neformalus kontaktas“, - sakė O. Skinderskis. Todėl daugelio šalių teisėsaugos sistemų vadovai nutarė pradėti kurti policijos atašė tinklą.

„L.R.“

pensijas skirstančios komisijos narė invalidė buvusi tremtinė, pati sau pasiskyrė I laipsnio pensiją, t.y. 360 Lt. prie 2289,92 Lt. Seimo narės atlyginimo, o savo kolegę, neturinčią sveikatos, nesukriaudė - paliko ant „sausos“ 180 Lt.

Tai tokia „invalidų“ metų pradžia. Kaip buvo luošieji skriaudžiami, taip ir liko. Jei jau aukščiausiam parlamentiniame lygyje šitaip diskriminuojama visiems žinoma R. Gajauskaitė, tai ką jau besitikėti mums, pilkiesiems klipatoms.

Buvusi tremtinė, invalidė St. Indrašytė

1996-tieji - Maža viltis invalidams Lietuvoje

1996-tieji metai Lietuvoje paskelbti invalidų metai. Tiek daug jų yra mūsų šalėje: kas 9 gyventojas su negalia. Sujudo sukruoto atstumtųjų minios, sužibo viltis širdy, kad ir jie gal bus žmonėmis laikomi, kad ir jų jau nebeskriaus, o gal dar ir padės?

O pagalbos reikalingų labai daug: tai I ir II grupės invalidai negalintys dirbti, bei III grupės - labai sunkiai užsidirbantys sau duoną. Sunkus Lietuvos kelias į laisvę, nepriklausomybę, į demokratiją ypatingai sunkiai pergyvenamas luošųjų. Jei visiems dėl mažų atlyginimų nesueina galas su galu, bet sveikieji dar griebiasi papildomų darbų, antraeilį pareigų sodo-daržo intensyvesniu eksploatavimu, ir išsisuka be skolų. Tai invalidai tokios galimybės jau nebeturi. Jiems netgi „suveržti diržų“ nebeįmanoma, nes jau dabar gyvenama ant „bado dietos“. Invalidas iš savo pensijos gali arba prasimaitinti pusbadžiu, arba susimokėti už butą. Abiejų poreikių patenkinti negali. O papildomo uždarbio - sveikata neišgali.

O tuo tarpu taip gražiai kalbama apie invalidų kitus, aukštesnio lygio poreikius, kaip - integraciją į visuomenę. O tuo tarpu niekas net nepagalvoja apie patį paprasčiausią dalyką - laiptukus, kuriais nuo mūsų visų invalidų atsivėrė visuomenė. Jau nebekalbame apie teatrus, koncertų sales - išstomis laiptų kaskadomis užbarikaduotus nuo invalidų. Jau nebekalbame apie transporto praplatintas duris ar patogesnę, pažemintą laiptuką. Daugelis luošųjų; galinčių tik su vežimėliu atvažiuoti iki parduotuvės, jau pirmoje sankryžoje susiduria su problema: kaip nuvažiuoti ir užvažiuoti ant šaligatvio, jei ten nėra nuožulnumo? Tų nuožulnumų nėra parduotuvėse, nėra netgi daugelyje poliklinikų ir ligoninių. Netgi Valstybinė Medicininės socialinės ekspertisės komisija pasidarė

nuožuolumą tokį statų, kad jo neįveiktų netgi sveikas žmogus. O ką bekalbėti apie luošąjį?

Taip tik dėl vienos techninės priežasties - laiptelio, daugelis invalidų yra priverstinai įkalinti namuose. Dar blogiau, dėl siaurų koridorių, kur neišsitenka vežimėlis, jie uždaryti viename kambaryje. Taigi taip iš luošio atimamas savarankiškumas ir jis tampa priklausomu nuo to kas jam nupirks ir atneš duonos, apskalbs, pakvies gydytoją. O ką bekalbėti apie kitas priežastis, sunkinančias luošio gyvenimą kaip protezavimas, artopedija? Apie tai net kalbėti neverta.

Nesitiki invalidai, kad per šiuos „mūsų“ metus visuomenė nuimtų bent vieną - laiptuko, - barjerą. Nesitiki ir tolerancijos ar bent pakantumo. Tik širdies kertelėje turime mažą viltele, kad gal jau nebediskriminuosite mūsų? Gal nebeskriausite ir už mūsų lygias pastangas būsimę lygiai įvertinti?

Bet kur taut! Po pranešimo apie respublikinių pensijų skyrimo ir ši viltele užgėso. Paaikškinsiu. Pagal principą visų naujovių pradžia yra parlamente. O ten, deja, ir vėl sena tradicija - vienaip sakoma (invalidų metai paskelbti), o kitaip daroma.

38 Seimo nariams ir buvusiems Aukščiausios Tarybos deputatams yra paskirtos respublikinės pensijos. Iš jų - 37 paskirtos I laipsnio, t.y. po 360 Lt. ir viena vienintelė - 2 laipsnio, t.y. 180 Lt. Kas atsitiko, gal tas vienintelis deputatas blogiau dirbo Lietuvai? O gal uždirba tiek daug, kad tos respublikinės pensijos reikėjo jam tik kaip pagarbos ženklą paskirti?

Mažiausią pensiją gavo II grupės invalidė R. Gajauskaitė. Kai visi 37, gavę po 360 Lt. juos prisidėjo prie atlyginimų: didesnių ar mažesnių, kaip antai, Seimo nariai - prie 2289,92 Lt. O R. Gajauskaitė - nuo vaikystėje sulaužyto stuburo - dirbti nebegali ir atlyginimo neturi.

Kas nedirba, mielas vaike,

tam ir duonos duot nereikia. Bet pasirodo, kad R. Gajauskaitė dirbo daug. Dirbo Lietuvai naudingą darbą: dar iki deputatystės sukūrė pirmąją Ekologijos ir gamtos saugos katedrą, paruošė pirmąjį gamtos saugos vadovėlį Lietuvoje, įkūrė Žaliąją pariją mūsų visų sveikatai, gyvybei ir genetikai ginti. Aukščiausioje Taryboje be savo tiesioginio darbo pasiekė pripažinimo Jungtinėse Tautose, kad nuo avarijos Cernobylio AE nukentėjo ir Lietuva. Tas jau leido tikėtis pagalbos iš vakarų ir įgalino ieškoti žalos atlyginimo iš Rusijos. R. Gajauskaitė sukūrė šimtą tūkstantinį materialinį fondą „černobyliciams“. Jos dėka buvo užmegsti kontaktai su Baltijos šalių parlamentarais - Žaliaisiais. Dėka to ir šiandien Lietuva gauna iš Švedijos ir Vokietijos bei kitų šalių pagalbos ekologine įranga, valymo įrengimais, matavimo prietaisais, metodika, apmokymų ir t.t.

Gerai žino ir Lazdijų rinkėjai, kad R. Gajauskaitė tylo, be didelių reklamų padėjo visiems, kas į ją kreipėsi. Neprašė tyliai pro luošą ar vargantį. Pati atveždavo invalido vežimėlį nepaeinančiam, lėtas - kiaurą stogą turinčiam ligoniu. Savo paskutinius litus atiduodavo nelaimės ar mirties ištiktiems. Ir dabar, kai ji jau nebe deputatė - neatsisako, bet padeda visiems skurstantiems meno žmonėms, pradedantiems verslininkams, teisybės beišskantiems ar įstatymuose nebesusigaudantiems pensininkams.

Tai kas gi atsitiko, kodėl ji išskirta iš visų parlamentarų tarpo? Labiausiai nemalonu tai, kad

Opozicija siūlo Prezidentui atrišti litą

Rimantas Varnauskas

„Mūsų tikslas buvo perspėti šalies Prezidentą, kad komercinių bankų krizė ir apskritai bankininkystės sunkumai, tai, deja, toli gražu ne viršūnė pavojaus, kuris yra pakankamai realus“, - teigė prof. V. Landsbergis po Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų partijos susitikimo su Prezidentu A. Brazausku.

„Buvo aiškinta, kodėl Lietuva artėja prie tam tikros negeros ribos, ką reikia daryti, kad prie jos nepriartėtų“. Pasak V. Landsbergio, vyko labai konkreči kalba apie Valiutų valdybos funkcijas, lito „pririšimą“. „Žmonės, matyt, jau supranta, kad litas pririštas prie dolerio, bet litas neprištas prie duonos, ir lito santykis su duona keičiasi, nors

nesikeičia su doleriu“. Tai esąs dirbtinis dalykas, teigė V. Landsbergis, kuris negali tęstis amžinai, nes turi ir teigiamų, ir neigiamų aspektų. Reikia ruoštis ir kitokiai finansų ir ūkio valdymo sistemai, nes Lietuva yra beveik vienintelė šalis, kuri sau užsidėjo tokį apynasrį. Kalbėta, kad lito atrišimas būtų palaipsnis procesas, kuris nereikėtų infliacijos.

Vieningai sutarta, kad būtina „atmesti blokadą užsienio bankams“. Atidavus monopolį vietiniams komerciniams bankams, padaryta didelė žala. Artimiausiu metu komercinių bankų įstatymo pataisos turėtų patekti į Seimą. Premjero atstatydinimo tema nebuvo pagrindinė, apie tai kalbėta tik tarp kitko.

„L.A.“

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Doleriai ir patirtis Lietuvos armijai

Iš tarptautinės konferencijos JAV sugrįžęs Lietuvos krašto apsaugos ministerijos sekretorius Valdas Sarapinas teigė, kad Pentagonas numatęs šiemet dar labiau padidinti pagalbą Lietuvos kariuomenei.

Drauge su Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi Albinu Januška Vašingtone viešėjęs V.Sarapinas spaudos konferencijoje informavo apie susitikimą su JAV gynybos departamento pareigūnais rezultatus.

Galutinai susitarta, kad šiemet bus surengtos dvejys bendros Lietuvos ir JAV karinės pratybos pagal Taikos partnerystės programą. Abejos pratybos vyks Lietuvoje, jose taip pat dalyvaus Danijos ir Lenkijos kariai. Pentagone V.Sarapinas buvo informuotas, kad Amerikos Kongresas gerokai padidino Lietuvos karių švietimui skirtą paramą. Pernai lietuvių kariniams mokslams už Atlanto buvo skirta 200 tūkstančių JAV dolerių, šiemet - 350 tūkstančių.

Krašto apsaugos ministerijos sekretorius JAV taip pat detalai aptarė, kaip įgyvendinti „Informacijos apsaugos sutartį“,

kurią pernai lapkritį Vilniuje pasirašė JAV gynybos sekretorius Williamas Perry ir Lietuvos KA ministras Linas Linkevičius.

V.Sarapinas su kolegomis Pentagone susitikinėjo kaip tik tuo metu, kai Lietuvoje apie savo atsistatydinimą pareiškė ministras L.Linkevičius. Pasak sekretoriaus, oficialiuose pokalbiuose jokios reakcijos dėl Lietuvos politinių audrų girdėti neteko, tačiau „prie kavos puodelio daugelis klausinėjo detalių ir stebėjosi“.

Toje pat spaudos konferencijoje kalbėjęs lietuvių kilmės JAV atsargos pulkininkas Donatas Skučas sakė: „L.Linkevičių jau gerai pažįsta Vakaruose, ir naujam ministrui, kad ir koks jis būtų, reikėtų nemažai laiko, kol jis pasiektų tą patį“.

D.Skučas atvyko į Lietuvą pagal kontraktą su Krašto apsaugos ministerija, kaip pats sakė, „padėti ministerijos politikams formuojant santykius su JAV armija, kurią aš neblogai pažįstu iš vidaus“. Taip pat buvo pristatytas į Lietuvą atvykęs JAV armijoje tarnavęs atsargos pulkininkas Eugenijus Vigelis.

Pora mėnesių yra skirta šių

Amerikos kariškiai E.Vigelis (kairėje) ir D.Skučas – naujieji krašto apsaugos ministro patarėjai.
R.Urbakavičiaus nuotr.

atsargos karininkų bandomajam laikotarpiui. Po to jie ketina vėl pratęsti tarnybą krašto apsaugos sistemoje. Pasak Krašto apsaugos ministerijos sekretoriaus pulkininko Jono Gečo, D.Skučas ir E.Vigelis dirbs praktiškai nemokamai - su jais sudaryta sutartis, kurioje nurodyta, kad užmokestis už jų darbą sudaro... tik 1 litą per metus.

Vietnamo karo veteranas lakūnas D.Skučas yra dirbęs JAV aviacijos štabe Vokietijoje. Čia jis pagal NATO standartus sukūrė

kompiuterių programą, kurios tikslas - sėkmingiau sunaikinti sovietų aviaciją. Ši programa buvo išmėginta per Persų įlankos karą.

Armijos pulkininkas E.Vigelis baigė JAV karvedybos ir generalinio štabo koledžą, po to dirbo reguliariojoje armijoje, nacionalinėje gvardijoje, taip pat armijos rezerve. Iš viso beveik 38 metus JAV kariuomenėje tarnavęs pulkininkas dalyvavo misijose Korėjoje, Japonijoje, Vietname, vadovavo taktiniams daliniams. LR

Dar viena Prezidento kapituliacija: atšauktas R. Rajeckas

Premjeras triumfuoja

Prezidentas Algirdas Brazauskas atšaukė iš Londono Lietuvos ambasadorių Raimundą Rajecką, kuris smarkiai kritikavo Vyriausybės vadovą Adolfą Sleževičių.

Pasirašytame Prezidento dekretu nurodyta, kad ambasadorius atšaukiamas nuo vasario 10. R. Rajeckas atšauktas Vyriausybės teigimu po to, kai pareiškė, jog jam gėda atstovauti Lietuvai dėl negarbingo premjero elgesio. Komentuodamas A.Sleževičius sprendimą atsiimti asmenišką indėlį iš krizės apimto Lietuvos akcinio-inovacinio banko, kuriame liko įšaldyti dešimčių tūkstančių piliečių pinigai, diplomatas spaudai apreiškė, kad Vyriausybės vadovas „neturi nei padarumo, nei garbės, nei sąžinės“. Pasak ambasadoriaus, atsistatydinimo pareiškimus Prezidentui įteikę užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrai esą vieninteliai padorūs žmonės Vyriausybėje.

Spaudos konferencijoje užsienio reikalų ministras Povilas Gylys pabrėžė, jog ambasadorius R.Rajeckas pažeidė „valstybės veikimo principus“. Ambasadorius yra diplomatas, o ne politikas, todėl jis negali „daryti politinių pareiškimų“ ir turi vykdyti Vyriausybės politiką, teigė ministras P.Gylys, atsiėmęs atsistatydinimo pareiškimą, kuriam nepritarė premjeras.

Akademikas R.Rajeckas 1993 metais vadovavo tuometinio LDDP vadovo A.Brazausko prezidento rinkimų kampanijai, vėliau dirbo Prezidento vyriausiuoju patarėju. Ambasadoriumi Didžiojoje Britanijoje jis buvo paskirtas 1994 metų vasarį po to, kai pradėta aptarinėti jo kandidatūra į premjero

pareigas.

Triumfuodamas premjeras išplatinė pareiškimą, pavadintą „Politinės krizės Lietuvoje nebus“.

Jame skundžiamasi, kad „jėgos, siekiančios Vyriausybės vadovo atsistatydinimo ir politinės krizės“, daro „gerai apmąstytą politinį, moralinį spaudimą man, mano šeimos nariams“. Neįvardintos jėgos siekia, „kad aš palūžčiau ir, išdavęs valstybės interesus, partiją, atsisakyčiau Vyriausybės vadovo posto“.

Ambasadorius R.Rajeckas.

A.Sleževičius pareiškia, kad „dabar, kai man pasitikėjimą pareiškė Prezidentas, partija, jos frakcija Seime, absoliuti kabineto dauguma“, jis „neatsisakys savo įsipareigojimų prieš valstybę“.

Lietuvoje laisvamanių mažai, o neišmanėlių - daug

Perskaitęs „Lietuvos ryte“ P. Pečiūros straipsnį „Negerbiamos tautinės šventės, laisvamanių teisės“ (1995 12 21) truputėlį „ikaitau“, bet save raminau: „Tvardykis, žmogau! Katalikai ras ką atsakyti“.

Sausio 4 d. pasirodė J. Miškinio replika „Davatkiškumas ekrane“. Kaip sau norite, garbieji ponai ir ponios, to jau per daug - tai ne paprastas neišmanymas, o, drįstu pareikšti, polinkis į satanizmą!

Pirmiausia apie neišmanymą, J. Miškinis rašo: „Katalikiškoje Bavarijoje (Vokietija) pernai buvo kilęs skandalas, kai viena moksleivė pareiškė negalinti pakęsti klasėje ant sienos kabančio krucifikso. Po kurio laiko Vokietijos konstitucinis teismas paskelbė sprendimą, kad tuos simbolius iš valstybinių mokyklų klasių reikia pašalinti“.

Bet skandalas kilo ne tada, kai viena moksleivė pareiškė, kad ji negali pakęsti kryžiaus ant sienos (demokratinėje visuomenėje labai daug ką galima pareikšti!), o kai Konstitucinis teismas paskelbė savo sprendimą. Kiek pamenu, procesas

truko ne vienerius, o kelerius metus. Skandalas kilo todėl, kad buvo pažeistos teisės tų moksleivių, kurių tėvai pareiškė, kad kryžius klasėje yra būtinas.

J. Miškinis rašo: „Lietuvoje yra daugybė netikinčiųjų, laisvamanių“. Susidaro įspūdis, kad sąvokos „netikintysis“ ir „laisvamanis“ - neskiriamos. Laisvamanis, mano supratimu, - tai žmogus, kuris išmano religijų istoriją, susipažinęs su savo protėvių ir tėvų tikėjimu ir, be abejo, su labiausiai Europoje ir visame civilizuohtame pasaulyje skaitoma knyga - Biblija, bet, nežiūrint to, jis neigia Dievo buvimą arba šiuo būvimu abejoja.

Tai, žinoma, labai supaprastintas apibrėžimas, bet pagal jį Lietuvoje laisvamanių yra mažai. Sovietinį ateizmą aš pavadinčiau elementariu neišmanymu. Manau, kad Voltaire'as tikrai išsiseistų, jei jį pavadintų ateistu ta žodžio prasme, kuri mums ilgai buvo skiepijama mokykloje.

parlamentą, Lietuvos žmones“ ir, „giliai pergyvendamas dėl padarytos klaidos, viską padarys, kad Lietuvos politinio gyvenimo raida vyktų demokratijos principų ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos nubrėžtu keliu“.

Premjeras neprimena savo pažadų grąžinti asmeninį indėlį į „papjautą“ banką. „L.A.“

Taigi laisvamanių yra mažai, o štai neišmanėlių - daug. Pakanka prisiminti Seimo posėdžio transliaciją, kai buvo svarstomas Religinių bendrijų įstatymas. Jame daugiausia kvailysčių priešnekojo LDDP frakcijos nariai. Dėl to (ir ne tik) kaip Lietuvos pilietis per paskutinius Seimo rinkimus balsavęs už LDDP (turiu liudytojų), dabar, manau, turiu moralinę teisę pareikšti - per kitus rinkimus šios klaidos nekartosiu!

J. Miškinis rašo, kad dabar iš radijo ir televizijos diktorių lūpų pabiro daugybei mūsų piliečių nepriimtinas „sudiev“. Norėtusi pažiūrėti į šitą „daugybę“! Jei ji tikrai Lietuvoje egzistuoja, tai tikrai turėtų būti keistų piliečių grupė. 1993 m. leidimo „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ aiškina, kad „sudiev“, „sudie“ reiškia „laimingai“, „viso labo“, „viso gero“.

Deja, šio linkėjimo prasmės „su Dievu“ žodyne nėra. Deja, nes, mano supratimu, būtų puiku, jei Jonas ar Petras, visiškai suvokdami tai, ką ir kam sako, palinkėtų Zigmui ar Marytei atsisveikindami: „Su Dievu!“ Nors visai teisingai P. Pečiūros pastaba, kad nereikia Dievo vardo tarti be reikalo.

Ir jei „sudiev“ vadinamas „davatkišku atsisveikinimu“, tai mano supratimu, tikras absurdas! Ką tada manyti apie JAV dolerių bankotus, ant kurių yra užrašyta: „In God we trust“ - „Dievą tikime“.

Laisvamanis Voltaire'as rašė: „Pasaulis mane stebina, ir aš negaliu sau įsivaizduoti, kad šis laikrodis egzistuoja be laikrodininko“.

Yra apie ką pamąstyti, ar ne?

Romanas Januškevičius
Matematikos habilituotas daktaras

Savanorių šventėje - rikuotė ir malda

Vilnius, sausio 17 d. Sostinėje iškilmingai paminėta Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos įkūrimo 5 metų sukaktis.

Iškilmės prasidėjo savanorių rikuote prie Seimo rūmų. Nuskambėjus Lietuvos Respublikos himnui, savanorius pasveikino Prezidentas A. Brazauskas, krašto apsaugos ministras L. Linkevičius, kariuomenės vadas generolas J. Andriškevičius, SKAT vadas pulkininkas leitenantas A. Pocius. Penki savanoriai apdovanoti vardinais ginklais. Tylos minute buvo pagerbti žuvusieji už Tėvynės

laisvę ir nepriklausomybę.

Iškilmėse taip pat dalyvavo Seimo pirmininkas C. Juršėnas, Estijos, Danijos, JAV, Švedijos giminingų organizacijų atstovai, Lietuvoje akredituoti užsienio valstybių gynybos atašė.

Karinė rikuotė Gedimino prospektu pasuko į Arkikatedrą. Joje buvo aukojamos šventos Mišios. Vėliau prie SKAT štabo susirinkusieji buvo vaišiniai kareiviška koše. Štabo salėje įvyko iškilmingas minėjimas bei koncertas.

Savanoriai žygiuoja Gedimino prospektu.

P. Lileikio nuotr.

Rytprūsių vaikams karas dar nesibaigė

Janina Bačiliūnaitė

„Edelveiso“ bendrijoje, vienijančioje vaikus, gimusius Rytprūsiuose, dabar yra 206 žmonės. Jie visi išsiskirstę į 7 zonas. Neseniai „Edelveiso“ bendrijos nariai buvo susirinkę Klaipėdoje.

Pasak bendrijos pirmininkės, šiaulietės Ingridos Ramoškienės, susitikimo tikslas buvo išsiaiškinti, kodėl Tauragės zonos nariai siekia atsiskirti.

Rytprūsiuose gimę vaikai, pokario metais pavadinti „vilko vaikais“, ypatingai iš savo etninės Tėvynės jie buvo išvaryti, nuo artėjančios į Rytprūsius rusų armijos bėgo ne tik moterys, seneliai, bet ir vaikai. Bėgo nuo žiaurumo, siaubo, keršto. Po Lietuvos kaimus pakriko duoneliaudami vaikai, aplojami šunų. Ingrida Ramoškienė sakė, jei ne geležinė uždanga, daugelio Rytprūsių vaikų likimas, ko gero, būtų susiklostęs laimingiau. Lietuvoje ne visi pateko į vargo šeimas. Buvo ir laimingųjų. Viena jų - Ingrida Herta Knispel-Ramoškienė.

Jos, Ingridos Ramoškienės, gimtasis tėvų namas ir dabar tebėstovi Karaliaučiuje. Ten jau seniai gyvena svetimi. Jos tėvai išaugino du sūnus ir ją. 1945 m. mirdama, motina Ingridą atidavė auginti savo draugei Kres. Kur dingę du broliai, ji nežino, bet „juodu ant balto neturiu parašyta, kad jie mirę“, - viliasi Ingrida. Ji ir ponija Kres patraukė į Lietuvą. Tikriausiai tokia buvo laiminga Ingridos žvaigždė, nes kai Lietuvoje užkalbino vokiškai pagyvenęs ponas, mergaičiukė, užsiropštusi jam ant kelių, sutiko pasilikti. Jos globėja Kres išėjo toliau... Judviejų keliai dar kartą susikirto 1952 m. Tuomet ji Ingridai padovanojo

desertinį šaukštelį ir raudonšoni obuolį. Tas gerasis ponas, parsivedęs Ingridą namo, buvo notaras Aleksandras Paplauskas. Jos globėjas mirė, kai Ingrida buvo paauglė. Taip ji ir išėjo gyvenimo universitetus viena. Išaugino kelis vaikus. Jaunesnysis sūnus jau penktus metus gyvena ir dirba Vokietijoje. Ji pati dabar našlė.

Sutikau labai energingą poniją Luise Quitsoh. Tokį vardą ir tokią pavardę jai buvo davę tėvai. Įtėviai Kaune ją pavadino Alfreda. Jie buvo šeši vaikai. Keturi gyvena Vokietijoje, o vienas dingęs be žinios. Karaliaučiuje tebėra jų šeimos namas. Kai bėgo nuo rusų armijos, lėktuvai, skrisdami virš minios, pradėjo šaudyti... Luise rusų kareiviai surado tarp lavonų... Parvežė į Kauną, į garnizoną. Štai ten ją ir surado žmonės, kurie mergaitę išaugino, išmokslino. Su savo tikrais broliais ir seserimi ji susitiko po 49 metų. Kai nuvažiavo į tėvų namus Karaliaučiuje, pamatė šeimos svogūninę. Luise-Alfredos vyras už svogūninę ten gyvenančiai Nastiai davė tiek rublių, kad ji galėtų nusipirkti porą butelių degtinės...

Ko siekia Rytprūsiuose gimę vaikai? Kerštas, sakė Ingrida Ramoškienė, pagimdo neapykantą. Jie nori teisingumo. Jie gimė ir užaugo tuomet, kai šis kraštas turėjo labai savitus, baltiškus, nors ir suvokietintus pavadinimus. Tas kraštas nebuvo vadinamas Rusija. Dabar šie žmonės, Rytprūsių vaikai, eina kančių kelius siekdami, kad į pasus būtų įrašyta jų tikroji gimtinė. Ir koks siaubas ištinka, kai nepriklausomos Lietuvos išduotuose pasuose šalia gražintų jų tikrų vardų, pavardžių gimtinė nurodoma - Rusija... „Mano pase įrašyta, kad gimiau Rusijoje, - sakė Ingrida. - Nors žinau, kad kai kurių kauniečių pasuose įrašyta, kad gimė Konigsberge“.

TRUMPAI

Suomijos Respublikos Prezidentas Martti Ahtisaari už nuopelnus, plėtojant Suomijos ir Lietuvos tarpvalstybinius santykius, bei pastangas, įtvirtinant pasaulio tautų santarvę, apdovanotas Vytauto Didžiojo I laipsnio ordinu. Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas tokį dekretą pasirašė.

Trijų Baltijos šalių karinių jūrų pajėgų vadai pradėjo tartis dėl suformavimo bendros flotilės, kuri būtų siunčiama į tarptautines pratybas.

Toks projektas svarstomas po to, kai viename susitikimų Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariuomenių vadai nutarė, kad kiekvienos atskirai Baltijos šalių jūrų pajėgos yra labai mažos, todėl daugelyje projektų jos galėtų dalyvauti drauge.

Vokietijos kancleris Helmutas Kohlis mano, kad Suomija ir kitos Skandinavijos valstybės turi aktyviau prisidėti gerindamos Baltijos šalių padėtį, kad šios galėtų tapti Europos Sąjungos narėmis.

Sia tema buvo diskutuojama Bonoje, kurioje Suomijos ministras pirmininkas Paavo Lipponenas susitiko su kancleriu H. Kohliu. P. Lipponenas Vokietijos kancleriui sakė, kad Suomija nenori prisiimti didžiojo brolio vaidmens, bet mielai sutinka padėti.

„Baltijos šalys domina Suomiją ir todėl, kad yra arti geografinė prasme, ir dėl istorinių priežasčių“, - pasakė P. Lipponenas.

Baltarusijoje M. Burokevičiaus dar nepamiršo. Buvęs Baltarusijos vidaus reikalų ministras Vladimiras Jegorovas nebuvo išrinktas šalies Aukščiausiosios Tarybos nacionalinio saugumo komisijos pirmininku, nes komunistų frakciją apkaltino jį dalyvavus neteisėtai suimant Lietuvos komunistų partijos vadovus Mykolą Burokevičių ir Juozą Jermalavičių.

Dėl Lietuvos kompartijos veikėjų suėmimo V. Jegorovas prieš dvejus metus neteko vidaus reikalų ministro posto.

Mėginimu įvykdyti valstybinį perversmą kaltinami M. Burokevičius ir J. Jermalavičius laukia teismo proceso, kurie ilgai neprasideda, nes kaltinamieji susipažįsta su byla.

Medalius teko nusipirkti. Karininkų ramovėje įvyko Lietuvos kariuomenės įsikūrimo penktųjų metų minėjimas. Iškilmės prasidėjo ne itin maloniai. Šešiasdešimt septyniems Kauno savanoriams turėjo būti įteikti proginiai medaliai.

Tačiau iš Vilniaus į Kauną jų nespėta atgabenti. Savanoriai juokavo, kad, matyt, daugiausia apdovanojimų prireikė Generaliniam štabui. Dar linksmiau tapo sužinojus, jog pagerbtieji savanoriai už medalius turės sumokėti po 70 litų. Kauno apskrities teritorinės gynybos viršininkas majoras P. Urbanavičius sakė, kad „kaina atėjo iš ministerijos“. Pagaliau buvo nutarta 910 Lt. sumokėti iš Kauno SKAT rinktinės sąskaitos.

Antarktidos žemyne sausio 18 dieną pradėti grunto gręžiniai. Bus bandoma prasiskverbti į 1,5 tūkstančio metrų gylį.

Mokslininkai tvirtina, jog prieš maždaug 100 milijonų metų Antarktida nebuvo atskiras kontinentas, o buvo susijungusi su Australija, Indija, Afrika ir Pietų Amerika. Ši milžinišką žemyną mokslininkai vadina Gondvana.

Italijos ir Naujosios Zelandijos geologų grupė sausio 18 dieną pradėjo gręžimo darbus. Tikimasi, jog skverbiantis gilyn į Antarktidos gruntą, bus galima nustatyti buvusius apledėjimo periodus ir klimato kitimo etapus.

Bajorai kreipėsi į monarchų palikuonį

Lietuvos bajorų vadas J. Stankus ir Vilniaus krašto bajorų vadas S. Eitminavičius laišku kreipėsi į Europos Parlamento narį Otto von Habsburgą dėl Karaliaučiaus srities likimo.

Laiške rašoma, kad kaip tik praėjusiais metais sukako 50 metų nuo Potsdamo konferencijos, kurioje Antrojo pasaulinio karo sąjungininkai paskyrė Karaliaučiaus kraštą laikinai (50 metų) valdyti Sovietų Sąjungai.

Rytprūsiuose gimę, o Lietuvoje radę prieglobstį vaikai atsidūrė kryžkelėje. Dabar Vokietijos vidaus reikalų ministerijoje yra 75 „Edelveiso“ bendrijos narių dokumentai pilietybei atgauti. Kai žmonėms gražinama pilietybė, daugelis pasirenka ramia, aprūpintą senatvę. Karaliaučius ir Rytprūsiai - jų sapnuose. Kita vertus, o kam Rytprūsių vaikai rūpi Lietuvoje? Taip, jie ypatingai vaikai, išvaryti iš Tėvynės, namų. Ir net dabar, Vokietijos archyvuose radę gimimo dokumentus, negali be vargo atkurti gimimo vietos. Tai jų tėvai prisakė atsiminti savo tikrus vardus ir pavardes. Ir jie tai atsimena iki šiol, kaip atsimena gimtąją vokiečių kalbą ar takus, vedusius iš namų į mokyklą Karaliaučiuje... „L.A.“

Sovietų Sąjunga šį kraštą okupavo ir kolonizavo, pakeitė visus šio krašto vietovardžius.

Lietuvos bajorų laiške pažymima, kad istorija nežino kito tokio ciniško istorijos klastojimo atvejo - šiose žemėse nuo senovės gyveno baltų gentys.

Septynioliktame amžiuje lietuviai sudarė 94 procentus šio krašto gyventojų.

„Be abejo, kam šios žemės priklausys ateityje, spręs Europos aukščiausio lygio Europos konferencija. Kad ir kam ši teritorija priklausytų, mes prašome vieno: krašta demilitarizuoti ir atkurti istorinę tiesą - gražinti jos senuosius baltiškų vietovardžius ir hidronimus“, - rašo Lietuvos bajorų sąjungos atstovai.

Gautas Europos Parlamento nario Otto von Habsburgo atsakymas. Jis dėkoja už laišką, atkreipiantį dėmesį į labai svarbų reikalą.

„Kadangi labai domiuosi visu regionu ir tikiu, kad taika Europoje gali labai priklausyti nuo Baltijos valstybių ir jų kaimynystės vystymosi, esu suinteresuotas padaryti viską, kas gali padėti priimti sprendimą, atitinkantį istorinio teisingumo dvasią“, - rašo garsios Europos monarchų giminės palikuonis. „L.R.“ inf.

Melbourno Lietuvių Klubo trumpa reikalų apžvalga

Pakili darbo dvasia lydi naują Melbourno Liet. Klubą valdybą, kuri per specialų narių susirinkimą, sausio 20 d., susirinkime dalyvavusių narių tapo užtvirtinta.

1996 m. Klubą valdyba sudaro:

1. Pirmininkas ir Klubą išdininkas - Vladas Bosikis.
2. Sekretorius ir baro išdininkas - Benius Kaminskas.
3. Vice-pirmininkas, ūkvedys ir salių išnuomotojas - Zigmas Augaitis.
4. Parengimų vadovė - Eglė Juzėnaitė-Kairienė.
5. Valdybos narys - Viktoras Kairys.

Naujai Klubą valdybai linkime sėkmingai dirbti ir

progresyviai Klubui vadovauti.

Kiekvienais metais darosi vis sunkiau gauti kandidatus į Klubą v-bą, kurie norėtų ir sugebėtų aktyviai dirbti, nes daugelis narių sensta ir pamažu pasitraukia iš dirbančių tarpo. Dar menkai matosi, kad sekančios jaunesnės kartos atstovai skubėtų ir būtų linkę prisijungti prie Klubą administracijos. Imant tą dėmesį, iškilio reikalas palengvinti Klubą administraciją ir per specialų Klubą narių susirinkimą, sausio 20 d. buvo svarstomi keli pasiūlyti Klubą Statuto pakeitimai, kurie kaip tik ir buvo skirti Klubą administravimo palengvinimui. Tik vienintelio 41 paragrafo punkto

pakeitimas buvo susirinkimo priimtas.

Vykdomąjį komitetą, (valdybą) dabar sudaro ne daugiau penki direktoriai: Prezidentas (pirmininkas), vice-prezidentas (vice-pirm.), išdininkas, sekretorius ir paprastas direktorius (valdybos narys). Jeigu dėl kokios nors priežasties skaičius išrinktų direktorių sumažėtų žemiau penkių, vykdomasis komitetas gali kooptuoti ne daugiau dviejų Klubą narių, kad papildžius pilną 5 asmenų valdybą. Iš jų mažiausia trys valdybos nariai turi būti išrinkti. Visi direktoriai gali balsuoti per vykdomojo komiteto susirinkimus.

Direktoriai (valdybos nariai) renkami kiekvienais metais dviejų metų kadencijai. Metais ilgiau dirbusieji valdyboje ir išbuvę savo dviejų metų kadenciją iš valdybos išeina. Kooptuoti direktoriai (valdybos nariai) iš valdybos pasitraukia per sekantį metinį visuotinį narių susirinkimą, išbuvę metus ar nepilnus metus. Bet kuris direktorius baigęs savo kadenciją gali vėl būti renkamas į valdybą.

Kiti svarstyti Klubą Statuto paragrafų pakeitimai susirinkimo metu nepaėjo. Ypatingai apgailėtina, kad Klubą valdybos narys negali būti apmokamas už

atliktą vienkartinį kokio nors Klubą remonto ar paslaugos darbą, kurį jis pigiau ir sąžiningiau galėtų atlikti negu pasamdytas kitatautis. Šito punkto nepaėjimas sulauko vieną kitą asmenį ir nuo įstojimo darbui Klubą valdyboje.

Per šitą specialų narių susirinkimą buvo svarstyta ir Melbourno Lietuvių Klubą ateitis. Prie rimto nutarimo nebuvo prieita. Tik buvo pareikšta, kad niekas nebando atimti iš sekančių kartų Lietuvių Klubą. Vadinamosios „senos kartos“ viltis yra, kad sekančios lietuvių kilmės kartos įvertintų ir mokėtų naudotis turtu, kurį sunkiose sąlygose pirmieji lietuviai ateiviai sukūrė.

Klubą v-ba įvairiai stengėsi ir sudarė geras sąlygas jaunimui pritraukti. Jie Melbourno Liet. Namuose turi sau kambarį. Tautinių šokių grupė Klubą patalpose repetuoja kada nori ir ką nori. Jaunimo Sąjunga nuolat naudojasi sale savo reikalams. Tas viskas jiems leidžiama ir visas susidariusias valymo ir kitas išlaidas sumoka Klubas. Iš to matosi, kad jaunimą Klubą valdyba remia ir verbuoja, nes du jauni asmenys metus jau valdyboje dirba. Dar neesame panikos stovyje, o sąlygoms pasikeitus atsiras ir išeitis. Jau turime Melbourną du gerus pavyzdžius - Krašto Valdyba

(Nukelta į 6-tą psl.)

Keletas miglotų momentų Melbourno Lietuvių Klubą gyvenime

Algis Kairaitis

Sausio mėn. 20-tą įvyko ypatingas Melbourno Lietuvių Klubą susirinkimas apsvarstyti keletą valdybos pasiūlymų pakeisti mūsų Klubą taisykles. Dabartinės taisyklės (jos dažnai vadinamos „statutas“) veikia nuo 1957 metų gruodžio 11-tos dienos. Klubą valdyba paprašė manęs peržiūrėti šį „statutą“ ir esmines jo dalis pritaikyti prie dabartinių aplinkybių. Taip ir buvo bandyta padaryti.

Atrodo, kad pagrindinės priežastys, kurios vertė valdybą peržiūrėti mūsų veiklos gaires yra sekančios:

(i) Kiekvienais metais pasikartojantys sunkumai gauti kandidatus valdybos darbui.

(ii) Valdybos narių apkrovimas bereikalingais darbais, netekus dviejų apmokamų Klubą darbininkų, tai yra nuolatinio prižiūrėtojo - sargo ir baro vedėjo padėjėjo. Valdybos nariai, be kitų visų savo pareigų, yra priversti gaisinti savo laiką važinėjant į Lietuvių Namus įleisti - išleisti visokius darbininkus, juos reikalui esant prižiūrėti ir

(iii) Neaiški Klubą ateitis, sekančiom kartom neprisidedant prie Klubą priežiūros ar administracijos.

Iš mūsų tarpo Melbourną nuo pirmųjų dienų Australijoje ligi dabar, iš šio pasaulio pasitraukė apie 900 lietuvių. Susirinkimo metu, pažvelgus į Klubą narius, teko susidaryti įspūdį, kad vidurinis čia esančiųjų narių amžius jau yra apie septyniasdešimt metų. Dalyvavo ir keletas sekančios kartos atstovų. Tačiau jų mažas skaičius rodo, kad daugumai sekančios kartos lietuvių Klubą reikalai yra jau svetimi.

Amžius savo padaro ir nėra nuostabu, kad mūsų nariai pamažu pasitraukia iš aktyviai dirbančiųjų skaičiaus. Kiekvienais metais darosi vis sunkiau ir sunkiau gauti kandidatus, kuris norėtų apsiimti ar sugebėtų prisidėti prie komiteto darbo. Per paskutinius porą metinių susirinkimų jau iš viso nebuvo, arba nebuvo pakankamai kandidatų į valdybą. Krizių buvo išvengta ir naujos valdybos buvo išrinktos tik prasizengiant su Klubą taisyklėmis. Tai toli gražu nėra ideali padėtis ir

tai yra viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl buvo šaukiamas šitas ypatingas susirinkimas.

Pagal paskutinius statistinius davinius, mes esame viena iš greičiausiai asimiliuojančių tautų. Mus pralenkia tik vokiečiai ir skandinavai. Nedaugiau kaip 8% pabaltiečių apsisveda su savo kilmės partneriais. Daugumai mūsų palikuonių nėra gyvybinio reikalo turėti savo kampeli klubą, kur būtų galima pabendrauti lietuviškoje aplinkoje.

Tačiau jaunimas nėra visiškai Klubą apleidęs. Jie sudaro maždaug viena dešimtąją narių skaičiaus. Šita viena dešimtoji ir yra Klubą ateitis. Šeštadieniais vyksta tautinių šokių ir jaunimo choro repeticijos. Patalpas taip pat naudoja skautai ir kitos jaunimo organizacijos.

Savaime suprantama, kad Klubą tolimesnė egzistencija dabar jau beveik yra sekančiosios kartos rankose. Tai yra, priklauso nuo sekančios kartos noro naudotis Klubą ir prisidėti prie Klubą administracijos. Šis klausimas bus išspręstas vienokiu ar kitokiu būdu neužilgo, per sekantį dešimtmetį, o gal būt net per sekančios valdybos rinkimus.

Sekmadienio popietėse Klubas yra pilnas mūsų pensininkų. Jie čia pavalgopietus ir pabendrauja su savo draugais ir pažįstamais. Čia taip pat vyksta įvairūs minėjimai ir koncertai, kuomet ir jaunimas čia dalyvauja ir, reikalui esant, išpildo žymią dalį programos. Sekmadieniais ir kitomis progomis, kuomet dauguma dalyvių yra mūsų Klubą nariai - pensininkai, gerimai yra parduodami papigintomis kainomis. Pietų kaina Klube irgi nepakilo jau per keletą metų.

Mūsų Klubą valdyba pagal Australijos įstatymus, liečiančius mūsų ir panašių organizacijų veiklą, turi būti sudaryta nemažiau kaip iš trijų narių (taip vadinamų „directors“). Bent vienas iš tų direktorių turi būti renkamas, kiti du gali būti pakviesti arba kooptuoti.

Sitokia valdybos sudėtis, visiems aišku, yra jau „liepto galas“ Klubą gyvenime, sudaryti mažesnę valdybą įstatymas neleidžia. Tačiau tokia padėtis yra priimtina, kai yra chroniškas tinkamų kandidatų trūkumas. Tai būtų paskutinis

Klubą išlaikymo būdas. Jeigu jau ir tokios valdybos mūsų nariai negalėtų sudaryti, tai Klubą duris reiktų uždaryti.

Susirinkimui buvo pasiūlyta priimti naują valdybos sąstatą, susidedanti nuo vieno iki penkių renkamų kandidatų. Esant išrenkamų kandidatų trūkumui, valdyba pasilieka teisę kooptuoti Klubą narius, kad valdybos narių skaičius būtų nemažiau trijų ir nedaugiau penkių narių.

Susirinkimo buvo priimta sušvelnintas „liepto galo“ pasiūlymas. Buvo nuspręsta, kad valdyba turi būti sudaryta iš penkių asmenų. Iš jų ne mažiau kaip trejetas turi būti išrinkti ir ne daugiau kaip dvejetas gali būti kooptuoti. Tokia valdybos sudėtis, be abejo, yra geresnė, negu legaliai leidžiama minimalinė. Ateitis parodys, ar pasiseks bent tris kandidatus surasti.

Valdyba iš penkių narių tokiu atveju galėtų pasiskirstyti pareigomis sekančių būdu:

1. Pirmininkas,
2. Sekretorius,
3. Išdininkas,
4. Baro išdininkas ir Parengimų prižiūrėtojas,
5. Ūkvedys.

Dabartinėje penkių asmenų valdyboje, dėl tinkamų kandidatų trūkumo, pirmininkas atlieka ir išdininko pareigas, o baro išdininkas dirba ir kaip sekretorius.

Mūsų Klubą taisyklės nenustato Klubą valdybos pareigų. Statutas tikrai bendrais bruožais apibūdina sekretoriaus pareigas (Articles of Association), Clauses 8 & 9.

Australian Securities Commission, kuri mus prižiūri, pabrėžia, kad

(i) klubų ar panašių organizacijų direktoriai yra

atsakingi už veiklą ir, kad

(ii) direktorių pareigos yra grynai administracinio pobūdžio.

Taip pat Australian Securities Commission duoda direktyvas kokių atveju direktoriai gali gauti mokesį ar algą iš klubų. Direktyvos griežtai pabrėžia, kad direktoriai už jų tiesiogines pareigas neturi teisės gauti bet kokią atlyginimą ar daryti pelną surištą su jų apsiimtomis pareigomis. Vieninteliai atvejai, kuomet direktoriai gali gauti mokesį ar algą yra sekantys:

(i) atlyginimas už padarytas išlaidas (out-of-pocket expenses) atliekant savo pareigas,

(ii) atlyginimas už Klubą atliktus laikino pobūdžio darbus (kur būtų reikėję samdyti žmones) ir,

(iii) atlyginimas už nuolatinį darbą - tarnybą Klube, kaip pav. atliekant buhalterio, sekretoriaus, menedžerio, baro vedėjo ar panašias pareigas.

Mūsų statuto (Articles of Association) Clause 43, nedraudžia Klubą samdyti sekretorių-menedžerį, kurio pareiga tokiu atveju yra dalyvauti valdybos susirinkimuose. Tačiau tas sekretorius-menedžeris negali būti valdybos narys (direktorius).

Ta pati Clause 3, tačiau leidžia valdybos nariams dirbti Klube apmokamus nepastovaus, tai yra laikino pobūdžio darbus ir leidžia už tai gauti atlyginimą, bet draudžia dirbti apmokamus nuolatinio pobūdžio darbus surištus su Klubą administracija, kaip pav. sekretorius-menedžer, Klubą buhalteris ir t.t.

Šito draudimo tikslas yra išvengti interesų konflikto galinčia iškilti tarpe Klubą ir valdybos narių interesų.

(Bus daugiau)

Kirvio sriuba tebeverda

Katalikių Moterų D-ja vėl organizuoja talpintuvą į Lietuvą, ir Socialinės Globos Moterų D-ja vėl yra galimybė pasiūlyti siuntinius lietuviškoms Šalčininkų rajono mokykloms.

Dr. Šeškevičius yra atsiuntęs 15-kos mokyklų adresus su mokinių skaičiumi ir amžiumi. Dar ne visos mokyklos yra gavusios po siuntą iš Australijos, o kurios ir gavo, tai tos dovanos ne amžiams - jas reikia kartoti ir kartoti.

Socialinės Globos D-ja vien savo uždirbtais pinigais negalėtų tiek daug sušelpiti, jei ne begalinis visų žmonių duosnumas. Tą patį gali pasakyti ir Katalikių Moterų D-ja, organizuojanti tuos talpintuvus. Ji žmonės, vieni neša ir siunčia savo dovanas per vieną draugiją, kiti per kitą - kuri kuriam arčiau prie širdies. O tikslas tas pats: aplenkėjusio Šalčininkų rajono vaikai, be tautybės skirtumo, kurie eina į lietuviškas mokyklas.

Rėmėjų yra ir daugiau: Australijos Lietuvių Fondas mokykloms yra suteikęs paramą iš Valerijos Nadieždos Butkuvienės atminimo fondo, o taip pat pavieniai asmenys yra prisidėję stambiomis sumomis.

Lietuvoje tuos pinigus mokykloms dalina ir jų panaudojimą prižiūri „Vilnijos“ draugija. Australijos lietuviai ryšį su „Vilnija“ palaiko per dr. A. Šeškevičių.

Ką dėsime į siuntinius

Siame straipsnyje noriu trumpai priminti ką šį kartą ketiname dėti į siuntinius mokykloms. Į ankstesnes siuntas dėjome mokymo priemones, maistą, rūbus, batus ir truputį žaislų - tuos dalykus ketiname siūsti ir dabar, bet kai rugsėjo pradžioje, kartu su „Vilnijos“ nariais aplankiau mokyklas, į kurias kaip tik buvo atėję pirmieji mūsų siuntiniai, ir paklausiau ko reiktų įdėti, kas šį kartą nebuvo įdėta, išgirdau keleta netikėtų pageidavimų. Visose mokyklose prašė... kreidos! Baltos, spalvotos - paprasčiausios kreidos. Kitur pageidavimai truputį skyrėsi. Turgelių pradžios mokyklos

mokytojos prašė vaikiškų knygučių pasiskaitymui ir žaidimų: loto, lego, kamuolių lauko žaidimų. Kai užsiminiau, kad lietuvių kalbos mokymui gal praverstų magnetofonas, mokytojos net apstulbo. Šį prašymą perdavėm A.L.Fondui.

Jašiūnų vidurinė prašė visuotinės literatūros vertimų į lietuvių kalbą ir išeivių literatūros. To paties prašė ir kitos vid. mokyklos.

Baltojoje Vokėje maisto produktai, sūsiaviniai, pieštukai, dažai ir rūbai buvo išdalinti vaikams, o dalis daiktų palikta dovanoms už stropų mokymąsi. Ten prašė daugiau pieštukų ir tušinukų („markers“ ir „highlighters“).

Tetėnuose mokytoja prašė gaublio, atlaso ir įvairių pasaulio šalių žemėlapių 5-tos ir 6-to klasės istorijai ir geografijai dėstyti.

Eišiškių vidurinė mokykla labai norėtų video magnetofono ir video kasečių. (Apie šį pageidavimą buvo pranešta A.L.F.). Bet trūksta jiems ir kasdieniškų dalykų: kreidų, flamasterių („textacolors“), vandeninių dažų, teptukų ir vokiškų vaikiškų knygelių pasiskaitymui.

Beveik visose Šalčininkų rajono mokyklose svetimoji kalba yra vokiečių, nes tokių mokytojų lengviau gauti.

Dieveniškų vid. mokyklos vedėja pageidavo, kad siuntinyje būtų dalykų vaikams asmeniškai: knygelių, pieštukų, dažų, kreidų. O pačiai mokyklai - televizoriaus ir video. (Šis prašymas irgi perduotas A.L.F. Stambieji pirkiniai, aišku, bus perkami Lietuvoje - ten ir garantija ir taisyimas).

Tautinių rubų

Pereitų metų gale dr. Šeškevičius parašė laiškus abiem moterų draugijoms, prašydamas tautinių drabužių arba jų dalių. Nesvarbu, kokio didumo, kiek to rūbo išlikę - motinos juos sutvarkys ir pritaikys vaikams. Mokyklose kuriasi tautinių šokių ir dainų būreliai, bet per pasirodymus vaikai neturi kuo pasipuošti. (Panašūs lenkų mokyklų būreliai visą aprangą gauna iš Lenkijos). Peržiūrėkite kas

išaugta, kas susidėvėję, kas tiesiog nebereikalinga ir neškite vienai ar kitai draugijai persiuntimui į Lietuvą - dabar yra proga.

Ko tuo tarpu nereikia

Užsiminus apie galimą A.L.Fondo finansavimą išsirengiant sporto salę ar chemijos kabinetą, nustebome, kad niekas nešokinėjo iš džiaugsmo. Ir štai kodėl: Jašiūnų vid. mokykla tikisi po 2 metų pereiti į naujai statomą pastatą ir tada prašys A.L.F. paramos. Baltojoje Vokėje lietuviška mokykla yra bendrame pastate su rusų mokykla, o sporto salė naudojama kartu ir su lenkų mokykla. „Jei įrengtume sporto salę, tai naudotųsi visi, o galiausiai viską išvogtų. Geriau dar palaukti, nes rusų ir lenkų mokyklos sparčiai mažėja, ir po kelių metų tikriausiai pereisim į rusų mokyklos patalpas, ir salė bus mūsų“, aiškino liet. mokyklos vedėja. Panašiai mums aiškino ir

Eišiškėse ir Dieveniškėse.

Alkani vaikai

Tą dieną aplankėme 8 mokyklas. Visose yra vaikų, kurie ateina nepusryčiauvę. Valdžia skiria tam tikrą pinigų sumą vaikų maitinimui - priešpiečiams mokyklos valgykloje. Nors mokinių lietuviškose mokyklose daugėja, maitinimui skirta suma neauga. Tokiu būdu ne visi, tos pašalpos reikalingi vaikai, ją gauna. Tų nuskriaustųjų maitinimu rūpinasi „Vilnija“, dalindama Australijos lietuvių siūstą pinigine paramą mokykloms, kad visi vaikai bent kartą į dieną gautų gerai pavalgyti. Tą kartą jie paliko pinigų dviems mėnesiams: Turgeliuose - vienam vaikui, Jašiūnuose 5-kiems, Tetėnuose 5-kiems, Dieveniškėse 15-kai, bet tik vienam mėnesiui, nes daugiau pinigų nebuvo pasiimta.

Visos mokyklos yra lankomos kas keli mėnesiai, tikrinama ką reikia remti ir paliekami pinigai.

A. Karazijienė

UNESCO - „Gatvėje su vaikais“

Pagrindinė vaikus globojanti pasaulinė organizacija - Jungtinių Tautų vaikystės fondas UNICEF švenčia savo veiklos penkiasdešimtmetį.

Įkurtas pokario metais - 1946-aisiais - iš pradžių jis turėjo teikti pagalbą tik sugriautos Europos vaikams. Buvo finansuojamos pieninės, mokyklų valgyklos ir kitos elementarios iniciatyvos. Ilgainiui, kai jau Europa atsistatė po karo sugriauties, fondo veikla išsiplėtė ir į kitus žemynus. Šiuo metu UNICEF'ui priklauso 149 pasaulio valstybės.

UNICEF yra pagrindinis kovotojas su vaikų išnaudojimu privartiniu darbu ir prostitucijos biznyje. UNICEF reikalauja, kad į bendrąsias visų be išimties pasaulio šalių socialinio ir ekonominio vystymosi programas būtų įtraukti ir tokie dalykai kaip vaikų mirtingumo šalinimas, tinkamos mitybos ir švietimo užtikrinimas. Vaikystės Fondas ypač smarkiai pasisako prieš kai kuriose šalyse taikomus socialinės ir ekonominės pažangos vertinimo kriterijus, kur atsižvelgiama tik į bendro nacionalinio produkto, pramonės ir vartojimo rodiklius, nekreipiant

dėmesio į tokius svarbius faktus kaip vaikų ir motinų mirštamumas, maisto kiekis ir įvairovė, švietimas ir sveikatos apsauga.

Jungtinių Tautų Vaikystės fondas viena didžiausio dėmesio vertų pasaulinių problemų laiko vadinamąjį gatvės vaikų reiškinį. Pernai kartu su Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija UNESCO buvo paskelbtas išsamus raportas apie šį reiškinį, pavadintas: „Gatvėje su vaikais“.

Neseniai Zenevoje buvo taip pat paskelbtas vaikystės fondo UNICEF raportas apie vaikų būklę neseniai komunistų valdytuose kraštuose. Remiantis duomenimis surinktais aštuoniolikoje valstybių, kuriose iki 1989 metų galiojo komunistinės visuomeninės ir politinės santvarkos, visur be išimties yra smukęs bendras pragyvenimo, ir ypač vaikų aprūpinimo, lygis.

Tačiau jei valstybės šiek tiek pakoreguotų socialinės rūpybos prioritetus, net ir su dabartiniais nedideliais resursais, būtų galima pagerinti vaikų padėtį Vidurio ir Rytų Europoje.

Lietuvių Radijo Tarnyba
Vatikane

Melbourno Lietuvių Klubo trumpa reikalų apžvalga

(Atkelta iš 5-to psl.)

Melbourne yra jaunesnės kartos rankose. Panašu ir Apylinkės valdyboje.

Nors ir „Gizeliais“ nebuve, jie gana gerai tvarkosi. Pavyzdį turime ir iš „Jaunimo Sąjungos“, - kokią stiprią valdybą jie neseniai sudarė. Kai tikrai rimtas reikalas iškyla atsiranda jaunesnių žmonių. Kol vyresnieji tvarkosi, gal jaunesni mandagus ir galvoja, kad pasijausime išstumti. Jiems liks tvarkinga Klubu vedimo dokumentacija. Mūsų kartai buvo sunkiau reikėjo iš nieko pradėti, o jiems lieka pilni aruodai. Tas turėtų padėti jaunesniajai kartai suformuoti savo tautinį savitumą ir jį ilgiau išlaikyti.

Manau, kad visų Melb. Klubu narių vardu galiu padėkoti buvusiams praeitos valdybos nariams, už gerą veiklą, už

pasišventusį darbą, už aiškiai matomą Klubu pažangą ir, žinoma, už gerą Klubu finansinį stovį.

Iš kur Klubu valdybos pirm. Vlado Bosikio ta šventa sielos ramybė, tauri vidinė jėga ir išmintis laviruoti Klubu keblius reikalus.

Atkreipia dėmesį ir tylus Klubu darbuotojas Algis Kairaitis. Jis Klubu pasitarnauja praktiškais patarimais ir profesiniu patyrimu.

Ypatingai daug šiems namams pasidarbavo reikalų vedėjas - ūkvedis Benius Beržanskas. Sunku įsivaizduoti kiek laiko jis praleido dirbdamas šių Namų pataisymui, bei patobulinimui. Visi praeitos Klubu valdybos nariai dirbo be priekaišto, ypatingai ir Zigmas Augaitis lietuvių bei atiduoda savo duklę su kaupu.

Išvadoje - Klubu ateitis remiasi realia perspektyva.

A. Baltrukonienė

Geelongo Lietuvių organizacijų parengimų kalendorius 1996m.

Sausis

1 Sporto šventės užbaigimo iešminė
28 Sąjungos gegužinė

Vasaris

4 Sporto Klubu iešminė
25 Nepriklausomybės šventė-pamaldos

Kovas

3 Vyties klubo šeimų vakaras
17 Sąjungos vardinių iešminė

Balandis

7 Sv.Velykų-pamaldos
14 Židinio margučių ridenimas
27 Bendruomenės balius

Gegužis

5 Motinos diena-ruošia
Bendruomenė

25 Sąjungos balius

Birželis

1 Vyties sporto diena
16 Trėmimų diena-pamaldos

Liepa

6 Vytis „Bowling“ vakaras
14 Valstybingumo diena-ruošia
Bendruomenė

28 Vyties metinis susirinkimas

Rugpjūtis

3 Choro „Viltis“ balius
18 Židinio renginys

Rugsėjis

8 Marijos gimtadienis ir Tautos
Šventė-pamaldos

15 Bendruomenės iešminė

Spalis

13 Sąjungos metinis susirinkimas
26 Sporto klubo metinis balius

Lapkritis

3 Satrijos Tunto šventė
10 Vėlinės - mirusiųjų atminimui-
pamaldos

Gruodis

25 Sv.Kalėdų-pamaldos
31 Naujų Metų sutikimas

Lietuviškų pamaldų laikas 8.30 val. ryto Sv.Petro ir Povilo bažnyčioje, Mercer St., numatytais sekmadieniais

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvos Nepriklausomybės šventės iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje vasario 18 d. sekmadienį 11 val. Giedos pilnas Parapijos choras, jau grįžęs iš atostogų. Visi kviečiami prie šv. Komunijos už Tėvynę Lietuvą, kad Nepriklausomos Lietuvos Vadai išmintingai vestų Lietuvą į naują atgimimą. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Bendruomenės ruošiamas minėjimas Lietuvių Namuose koncertų salėje 1.30 val.

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokslo metų pradžia vasario 18 d. sekmadienį 10 val. Tėveliai kviečiami savo vaikučius atvežti, kad šių metų mūsų mokykla būtų pilna. Mokyklos direktorius Algis Klimas tėveliams pristatys mokyklos darbus, mokytojai pasiskirstys mokinius į klases. Kas sekmadienį mokyklos pamokos prasidės visuomet 9 val.

Parapijos išlaikymui bendrą sumą vokeliais aukojo: \$100 J.A. Lekniai, \$100 J. Sarapiniene, \$77 R.S. Rindzevičiai. Po \$65 A. Barila, S. Bumblinė, H.A. Petrauskai, V. Simankevičius. Po \$60 P. Česonis, V. Stankevičius, po \$50 I. O'Dwyer, K. Poškai, P. Saulys, J.M. Vaitkus. Po \$40 R. Kaunas, B. Leitonas, M.E.

Melbourno Lituanistinių kursų nauji mokslo metai

Melbourno Lituanistinių kursų nauji mokslo metai prasideda šių metų vasario 10 d., šeštadienį, Princes Hill Secondary College patalpose, Arnold Street, Carlton, 9 val. ryto. Kursai yra Viktorijos valdžios pripažinti. Jais galima įsigyti VCE pažymį lietuvių kalboje, kuri yra lygiai vertinama su kitomis svetimomis kalbomis. Kiekvienam jaunuoliui pravartu mokytis svetimos kalbos, o lietuvių kilmės jaunimui, aišku, geriausiai apsimoka tobulintis lietuvių kalboje. Šiuos

Matulioniai, E.S. Sedukiai, po \$35 R. Klimienė, M. Miliauskienė, L. Milvydienė, po \$30 S. Ribačiauskienė, S.M. Tamašauskai. Po \$25 V. Boveinis, V. Stasiliūnas, \$20 R.M. Saženiai, po \$15 M. Grigalienė, S. Krutulis, M. Malakūnas, V. Vaitkevičius. Visiems aukojusiems ir kartu prisijungusiems „Tėviškės Aidų“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Lilijai Kozlovskienei gili užuojauta: jos brolis Edvardas mirė praėjusią savaitę Lietuvoje. Jos užprašytos šv. Mišios už brolio sielą aukotos Parapijos Namuose Aušros Vartų koplytėlėje vasario 8 d.

A.†A. Emilijai Stimburieni mirus, vietoje gėlių mūsų lietuviškų pamaldų bažnyčios nuomai sudėjo gražią auką \$50 D.K. Lynikai, Pr. Lazutka, L.C. Tigani, R. Čižauskaitė. Ačiū jiems visiems už gerą širdį!

Geelonge Lietuvos Nepriklausomybės šventės pamaldos šv. Petro ir Povilo bažnyčioje vasario 25 d. sekmadienį 8.30 val. Organizacijos kviečiamos su vėliavomis ir visi - prie šv. Komunijos aukojant, kad Nepriklausomos Lietuvos Vadai išmintingai vestų Lietuvą į naują atgimimą.

kursus lanko ne tik gimnazijos amžiaus jaunimas, bet ir kiti, kurie nori mokytis lietuvių kalbos, nebūtinai su tikslu laikyti VCE egzaminus. Norintys šiais metais mokytis lietuviškai, kviečiami atvykti į pirmą pamoką, kuomet nauji mokiniai galės užsiregistruoti.

Dėl informacijos galima skambinti mokytojui p. dr. R. Svambarienei tel. 9555 6201, arba Principal's Office, Victorian School of Languages tel. 9639 1230 arba 9639 1231.

Melbourno Pensininkų Sąjungos nariams

Pageidaujančius gauti papigintus bilietus į operą, prašome užsisakyti per sekantį susirinkimą, kuris įvyks vasario 13 d. Tada bus suteiktos ir smulkesnės informacijos Sekretorė

1996 m. sausio mėn. Tėviškės Aidams aukotojų sąrašas:

\$80 J.Šeštakauskas, \$65 K. Butkus, \$40 A. Sidaras, \$30 Z. Poškaitis, \$25, B. Grinkis (NZ), \$20 Mrs. A. Reutas, po \$15 St. Alexander, S. Augustinavičius, J. Bražienė, J. Doniela, A. Griekėpelis, P. Kinderis, J. Kuzmickienė, A. Lukšytė-Meiliūnas, L. Pikelis, Mrs. V. Talacka, po \$10 K. Bagdonas, A. Barila, J. Gudeliene, J. Lazdauskas, St. Zukas, po \$5 F. Andriukonis, O. Baravikienė, J. Dzenkaitis, M. Junokas, J. A. Jūragis, J. Keblys, J. Koliavas, J. Kraulaidys, O. Kazlauskienė, J. Manikauskas, Aug. Ročius, O. Skirkienė, B. Smaliorius, A. Stakaitis, D. Zonienė.

Visiems prisijungusiems prenumeratą ir aukas nuoširdžiai padėka.

„Tėviškės Aidų“ Administracija

Pranešimas Melbourno Lietuviams

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario mėn. 18 d., sekmadienį, Melbourno Lietuvių Namuose.

Sventinio minėjimo programoje:
- iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje, 11.00 val.

- Gabrieliaus Žemkalnio paskaita, „Dainos Sambūrio“ daininkų, „Gintaro“ šokėjų ir Melbourno „Kaimo Dainininkų“ pasirodymai Lietuvių Namuose, 13.30 val.

Organizacijų nariai prašomi atvykti su savo vėliavomis.

Melbourno Apylinkės Valdyba

Vasario 24 d. šeštadienį 4 val. renkames į VAKARONĘ Melbourno Lietuvių Namuose.

Vakaronės kaina 10 dolerių. Kartu su gera vakariene gausime pyragus, tortus, kavą, pasidžiaugsime programa.

Turtingoje loterijoje - raguolis, paveikslai, audiniai ir t.t.

Visas vakaronės pelnas skiriamas Sibiro Tremtinių namams Vilniuje. Ateidami į vakaronę prisidėsite prie šių namų statymo, praskaidrinsite vienišų, paliegusių Sibiro tremtinių paskutiniąsias dienas.

Vietas prie stalų galima užsisakyti pas Vidą Vaitiekūnienę tel. 9379 0579 arba Danutę Lynikienę tel. 9848 5663.

Kaziuko Mugė

Sv. Kazimiero šventės minėjimo proga ruošiamas tradicinė Kaziuko mugė Melbourno Lietuvių Namuose kovo 3 d. sekmadienį grįžus iš bažnyčios po pamaldų. Kviečiame visus aplankyti ir įsigyti skanių kepsnių. Bus ir loterija. O kas dar galite, tai iš ryto paremkite savo kepsniais ir loterijos fantais, atvežant į Lietuvių Namus. Būsime visi broliškai-seseriškai dėkingi už paramą mūsų skautų veiklai.

LSS Melbourno Džiugo Tuntas

Pranešimas

Vasario 4-11 dienomis Canberroje vyksta Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų unijos kongresas, kuriame dalyvauja Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos (centras Niujorke) pirmininkė prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, kuri taip pat yra ir šios unijos tarybos narė. Po kongreso dr. A. Janačienė trumpam vizitui atvyks į Melbourną, kur norėtų susipažinti su Katalikių Moterų Draugijos narėmis, pasidalinti Canberroje patirtais išpučiais, išgirsti apie draugijos veiklą.

Vasario 15 d. ketvirtadienį 3 val. p.p. draugijos narės kviečiamos atvykti į susitikimo su garbinga viešnia popietę, kuri įvyks Vidos Vaitiekūnienės namuose 2

Schofield Street, Essendon. Apie dalyvavimą prašome pranešti pirmininkei Halinai Statkuvienei telefonu 9819 1434.

Kartu primename apie labdaros siuntą į Lietuvą. Suinteresuoti prašomi kreiptis į draugijos valdybos narys Jubiliejinėje Salėje sekmadieniais tarp 12-14 val., kur bus pardavinėjimos dėžės.

Esame dėkingos už suaukotus drabužius, avalynę, maistą draugijos globotiniams ir tautinius drabužius Vilnios mokykloms. Jeigu kas turi dar ką nors paaukoti, mielai priimsime sekmadieniais.

Vasario 25 d. 1 val. Moterų Seklyčioje įvyks metinis susirinkimas. Visų narių dalyvavimas būtinas. Melbourno LKM Draugijos valdyba

Mielo nario Juozo Manikausko sesutei,

Konstancijai Laukaitienei,

68 metų amžiaus, mirus Lietuvoje, skausmo valandoje giliai užjaučiame visą Manikauskų šeimą Australijoje ir Lietuvoje.

Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo Valdyba

Pagerbdami

A. † A. Emiliją Stumbrienę

vietoje gėlių, mūsų bažnyčios nuomai aukoja \$50.00.

D. ir K. Lynikai
Pr. Lazutka
L. ir C. Tigani
R. Čižauskaitė

A. † A. Edvardui Zakšauskui

Tėvynėje mirus, jo seseriai Lilijai Kozlovskienei ir šeimai, šioje netekties valandoje, nuoširdžiai užuojautą reiškia

H. Statkuvienė
G.&Z. Mackevičiai
V. Vaitiekūnienė
A. Vyšniauskienė

Melbourno Lietuvių Bibliotekoje

Gautos knygos:

Valdo V. Vaitiekūno

„Lietuvių Tautos Reinkarnacinė Veda-Zinyčia“. Lietuvių tautos dvasiniam atgimimui su autoriaus įrašu: „Melbourno Lietuvių Bendruomenės Bibliotekai Jūsų Valdas V. Vaitiekūnas 8.VIII.95“. Knygą spaudino Questar spaustuvė 5825 S. Western Chicago, Ill. 1977. Knygą perdavė p. Svambarys.

Irena O'Dwyer bibliotekai perdavė glėbį vertingų knygų. Čia skelbiamos tik iki šiol dar bibliotekoj neturėtos knygos:

„Aušta aušrelė“, lietuvių

liaudies dainos, Kaunas „Sviesa“ 1989.

„Sušaudytos dainos“, Dzūkijos partizanų dainos. Sudarė ir parengė Vytautas Ledas ir Henrikas Rimkus, „Vaga“, Vilnius 1990.

„Dainuojam Lietuvą“ XIII Lietuvos Tautinė dainų šventė, „Vaga“, Vilnius 1990.

Pranės Dundulienės „Duona“, lietuvių buitėje ir papročiuose, Kaunas „Sviesa“ 1989.

J. Mazelaičio ir A. Griciaus „Grybai“, antrasis papildytas ir pataisytas leidimas, „Mintis“,

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 4)

„Pasaulio Lietuvis“

Praėjusius metus šiaip taip ištempė „ant savųjų“. Nuoširdžių rėmėjų bei dosnių aukotojų parama galus suvedė. Taip pat GT International kelionių agentūros (prezidentas Algis Grigas) pastangomis išrūpintu SAS oro linijos patarnavimu praėjusiais metais mums nieko nekainavo 400 vienetų kas mėnesį persiuntimas į Lietuvą. Spausdinom apie 2,500 vienetų. Prenumeratorių vėl sumažėjo. Šiais metais spausdiname 2,350 vienetų. Taigi slenkam žemyn. Reikia pagalbos.

PLB atstovybė Lietuvoje

Prof. Vytauto Landsbergio vadovaujamos Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu bei jos sekretoriaus Liudviko Sabučio pagalba nemokamai duotos patalpos Lietuvos Seimo rūmuose ir butas atstovui Turniškėse sudarė pakankamas sąlygas 1992 metais rudenį atstovybei įsikurti ir dirbti. Tose patalpose mus radusi tų pačių metų rudenį Seimo ir 1993 žiemą Prezidento rinkimus laimėjusi naujoji Lietuvos valdžia nieko nekeitė, todėl ir darba tęsiame taip, kaip jį pradėjome.

Atstovybė yra pilno laiko, net ir savaitgaliais, sunkaus darbo įstaiga, kurioje po 8,9,10 net ir daugiau valandų dirbaujasi nuolatine jos vedėja ir PLB atstovas. Vedėja vietinė Virginija Grybaitė gauna atlyginimą, o atstovas Juozas Gaila dirba ne tik už dyką, bet dar ir savo išsilaikymą apsimoka.

Atstovybė patarnauja visiems, kas tik ko nors trokšta ryšium su užsienio lietuvių bei su Lietuvos valdžios įstaigomis: ir užsienio, ir vietiniams lietuviams. Stebi Lietuvos įvairių įstaigų užsienio lietuvių liečiančią veiklą, palaiko su jomis ryšius, informuoja jas apie užsienio lietuvių, jų norus, reikalus, o taip pat informuoja PLB valdybą ir atlieka jos paprašytus darbus, kurių yra gana nemenkas krūvis. Daug naudingo darbo atstovas Juozas Gaila atlieka JAV LB Švietimo tarybai: superka jos prašomus vadovėlius, skaitinius, žodynėlius, kitokias lietuviškoms mokykloms reikalingas priemones, supakuoja ir persiunčia į Čikagą. Tai atlieka keletą kartų per metus. Paskiausiai siuntą, Švietimo taryboje gautą prieš pat Kalėdas, sudarė net 25 dėžės. Persiuntimui patarnauja ir pigiausia galima kaina parūpina GT International kelionių agentūros įstaiga Vilniuje, pagal prezidento Algio Grigo nurodymus.

Praėjusiais metais Juozas Gaila aplankė Sibiro Bendruomenės Tomske, Novosibirske, Barnaule.

Atstovybėje dažnai dirbaujasi ir į Vilnių nuskridę kiti PLB valdybos nariai. Praėjusiais metais du kartus po savaitę joje darbavosi vicepirmininkas Rimas Česonis, rūpindamasis užsienio lietuvių pilietybės reikalais, taip pat du kartus ten dirbo ir PLB valdybos pirmininkas. Pirmą kartą PLB valdybos pirmininkas darbavosi nuo liepos 11 iki rugpjūčio 9, antrą kartą - nuo lapkričio 18 iki 29. Vien tik vasarą pirmininko atliktų darbų, pasimatymų su įvairių valdžių, partijų (pozicijos ir opozicijos), organizacijų, įstaigų pareigūnais, posėdžių, pasitarimų dėl Lietuvos

kovų ir kančių istorijos tolimesnio ruošimo bei leidimo, pokalbių su spauda, radijumu, televizija, susitikimų su pagalbos ieškanačiais žmonėmis, verslininkais, statybininkais ir t.t. sąrašas sudaro 4 kompiuterio puslapius.

PLB valdybos įstaiga Lemonte

Raštinės darbo čia taip pat daugybė. Jį reikia atlikti kasdien. Samdytos talkos nėra, nes PLB valdyba neturi pinigų. Darbą atlieka PLB valdybos pirmininkas, dirbdamas kasdien, įskaičiuojant ir savaitgalius, kartais net po 10 ar 12 valandų. Jam padeda ir daug darbo savo namuose atlieka PLB valdybos sekretorė Baniūtė Kronienė, jau daug metų už dyką administruojanti ir „Pasaulio lietuvių“. Nė vienas negauna nė kokio atlyginimo. Šalia to darbo PLB valdybos pirmininkas vienas pats per metus suredaguoja ir 12 „Pasaulio lietuvių“ numerių. (Praėjusiais metais redaktoriui žymiai padėjo Pranas Naris). Taip pat jam tenka dar ir pakeliauti. Vien tik praėjusiais metais jis skrido į Australiją ir dalyvavo Australijos Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime, kuriame Australijos bendruomenininkai labai tvirtai pasisakė už būsimo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo ruošimą Lietuvoje. Kaip jau čia minėta, du kartus skrido į Lietuvą, iš ten važiavo į Latvijos LB suvažiavimą, spalio 14-15 dalyvavo JAV LB tarybos sesijoje St. Petersburge, Floridoje, lapkričio 4 skrido į Kanados LB tarybos sesiją. PLB valdybos pirmininkas paruošė 5 bendraraščius Kraštų Bendruomenių valdyboms, parašė bent šimtą įvairių kitų raštų, sveikinimų, atsakymų į laiškus.

Perpraėjusius metus PLB valdyba keturis kartus posėdžiavo, tiek pat kartų tarėsi Čikagos apylinkėse gyvenantieji valdybos nariai, kelis kartus jiems teko tartis su JAV apsilankiusiais Lietuvos valdžios bei įvairių partijų ar organizacijų atstovais, su Lietuvos ambasados JAV pareigūnais.

Prie pirmininko laiko, sunaudojamo Bendruomenės veiklai ir redagavimui „Pasaulio lietuvių“, reikia pridėti dar apie pusantro tūkstančio pokalbių telefonu, šimtus išsiųstų faksų, daugybę pokalbių su gausiais lankytojais iš JAV, kitų kraštų ir Lietuvos.

Tai ir bus bent apytikris PLB valdybos atliktų darbų vaizdas per praėjusius metus.

PLB valdybos lėšos

Per pastaruosius dvejus metus PLB valdyba išgyveno sunkmetį: mažai pajamų, o daug išlaidų. PLB įstaigos bei sandėliukų Lemonte nuoma, PLB atstovybės Vilniuje išlaikymas, kompiuterinės bei kitos technikos pataisymas, pasenusios pakeitimas nauja, ryšiai su kraštų Bendruomenėmis, su Lietuva, paštas, telefonas, faksai kainuoja labai daug. Dėl to ir verčiamės be samdytos talkos. PLB pajamos turi

ateiti iš Kraštų Bendruomenių. Pagal Penktojo bei Šeštojo PLB seimų nutarimus, Kraštų Bendruomenės turi skirti PLB valdybai mažiausiai 30% per Lietuvos Nepriklausomybės minėjimus surenkamų aukų ir taip pat 15% LB solidarumo įnašų. Sąžiningai atsiskaito tik Kanados LB, Australijos LB atsiunčia solidarumo įnašų nuosimtį. Už pastaruosius dvejus (1994 ir 1995) metus PLB valdybai dar vis skolinga

tebėra JAV LB Krašto valdyba. Pastaraisiais metais dėl įvairių aplinkybių PLB valdybai taip pat nebuvo galima vykdyti nė tradicinio įprastinio Kalėdų vajuos. O vien tik Lietuvos pilietybės pripažinimo užsienio lietuviams išrūpinimas jau kainavo 11,000 dol. Niekas nė cento tam reikalui dar nedavė. Dėl to išdo padėtis bloga, nors taupome kaip įmanydami. Daug PLB reikalams išleidžiamų pinigų PLB valdybos nariai aukoja iš savo kišenių. Prašome Jūsų skubios pagalbos.

Bronius Nainys

Plėšikai už grotų, bet pagrobto turto policija negrąžina

Kreiptis į jūsų laikraštį verčia nevilts, nes visur atsimušdavome į abejingumo sieną.

1994 m. spalio 26 d. naktį mano mamą ir seserį, gyvenančias Panevėžio rajone, namuose užpuolė kaukėti plėšikai. Jie moteris smarkiai sumušė, išdaužė langus, sulaužė rėmus, atėmė 2000 litų ir du vestuvinius žiedus.

Nepraėjus nė savaitei po įvykio, nusikaltėliai buvo suimti Širvintose. Bylą tiriantys tardytojai mums pranešė, kad pas nusikaltėlius rado pusę pagrobto sumos (1000 litų) ir du vestuvinius žiedus. Kadangi tie patys plėšikai buvo ieškomi ir Ukmergės teisėtvarkos pareigūnų už senučių namų plėšimus, todėl iš Širvintų jie buvo pervežti į Ukmergės areštinę, o į Panevėžį juos atveždavo tik apklausai.

Kai Panevėžio rajono policijos komisariato tardytoja R. Adomavičiūtė baigė bylos tyrimą, kreipėmės į ją prašydami grąžinti pas nusikaltėlius rastus pinigus ir žiedus, bet ji mums pasakė, kad kreptumėmės į Ukmergės policijos komisariatą, nes nusikaltėliai laikomi ten.

Kai kreipėmės į Ukmergės policiją, ten mums paaiškino, kad jie

lyg ir neberanda tų žiedų ir pinigų. Sakė: nusikaltėlius sulaikė Širvintų restorane, ten ir kreipkitės.

Po kurio laiko, kai vėl pasiteiravome dėl tų „pasiklydusių“ pinigų ir žiedų, pažadėjo suieškoti ir mums pranešti.

1995 m. liepos mėn. Vilniaus m. apygardos teisme buvo išnagrinėta tų plėšikų byla, bet iki šiol nei pinigų, nei židų niekas negrąžino, nors teisme teisėjas pasakė, kad dar iki teismo juos turėjo grąžinti Ukmergės policija.

Nukentėjusijai, senai moteriai, pensininkei, reikėjo skolintis pinigų, kad susidėtų naujus langų rėmus ir stiklus. Negana to, kad mama ir sesuo patyrė didelę fizinę ir moralinę traumą, bet dar ir Ukmergės policija niekaip negali sugrąžinti joms priklausančių daiktų.

Tad ir kreipiamės pagalbos ar patarimo į „Lietuvos rytą“, nes daugiau nežinome, kur ieškoti teisybės. Jei Ukmergės policininkams taip reikalingi mano mamos ir sesers sunkiai uždirbti pinigai, lai turi, tik nors žiedus tegul grąžina, nes jie mūsų šeimai buvo labai brangus prisiminimas.

Kristina Bartkienė

Vaivada

Panevėžio rajonas

Auklėjimo gairės šeimoje

Popiežinė šeimos taryba paskelbtame spaudos komunikate praneša, jog sausio 18-20 dienomis Romoje vyko tarptautinis ekspertų susitikimas dokumento „Žmogaus seksualumas: tiesa ir prasmė. Auklėjimo gairės šeimoje“ paskelbimo proga. Susitikimo, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų iš įvairių pasaulio šalių tikslas - išryškinti pagrindinius dokumento punktus bei padėti giliau su jais susipažinti krikščioniškoms

šeimoms. Neseniai paskelbtas Popiežinės šeimos Tarybos dokumentas „Žmogaus seksualumas: tiesa ir prasmė. Auklėjimo gairės šeimoje“ sugretina Bažnyčios mokymą ir antropologiją bei siekia nužymėti tinkamo seksualinio auklėjimo šeimoje principus. Dokumente pabrėžiama, kad tėvai yra pirmieji ir svarbiausieji savo vaikų auklėtojai šioje srityje. Dokumente tėvai gali surasti nuorodas kaip atlikti šią svarbią pareigą laikantis krikščioniškų gyvenimo nuostatų.

LRTV

Melbourno Lietuvių Bibliotekoje

(Atkelta iš 7-to psl.)

Vilnius 1970.

„Vaikai piešė laisvę“, Lietuvos vaikų fondo leidykla „Alka“. Albume panaudoti Vilniaus

ir Klaipėdos moksleivių rašinėliai bei ištraukos iš knygos „Lietuva, 1991, Sausio 13-ji“.

Nuoširdus aciū Irenai!

J. Mikštas, Bibliotekos vedėjas

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.